

სტაჟიორთა კონკურსის საგამოცდო პროგრამა
შინაარსი

1. საკონსტიტუციო სამართალი
2. სამოქალაქო სამართალი
3. სამოქალაქო სამართლის პროცესი
4. ადმინისტრაციული სამართალი
5. ადმინისტრაციული საპროცესო სამართალი
6. სამეწარმეო სამართალი
7. ნოტარიატი

საკონსტიტუციო სამართალი

1. საქართველოს 1995 წლის 24 აგვისტოს კონსტიტუცია.
2. საქართველოს კონსტიტუციური კანონი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შესახებ“ .
3. ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია (1950).
4. საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“ .
5. საქართველოს ორგანული კანონი „ საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ“ .
6. საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ .
7. საქართველოს ორგანული კანონი „ საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ .
8. საქართველოს ორგანული კანონი „ ნორმატიული აქტების შესახებ“ .
9. საქართველოს კანონი „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ .

ლიტერატურა:

- საქართველოს 1995 წლის 24 აგვისტოს კონსტიტუცია.
- საქართველოს კონსტიტუციური კანონი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის შესახებ“. ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენცია (1950).
- საქართველოს ორგანული კანონი „საერთო სასამართლოების შესახებ“ .
- საქართველოს ორგანული კანონი „ საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ“ .
- საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს სახალხო დამცველის.
- საქართველოს ორგანული კანონი „ საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ“ .
- საქართველოს ორგანული კანონი „ ნორმატიული აქტების შესახებ“ .
- საქართველოს კანონი „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ .

სამოქალაქო სამართალი

- თემა 1.სამოქალაქო კოდექსის ზოგადი დებულებები. პირები სამოქალაქო სამართალში: ფიზიკური პირები. იურიდიული პირი.
- თემა 2. გარიგებები. გარიგების ნამდვილობის პირობები. პირობითი გარიგებანი. თანხმობა გარიგებებში. წარმომადგენლობა გარიგებებში.
- თემა 3. ვადების გამოთვლა. ხანდაზმულობა.
- თემა 4. ქონება. მფლობელობა.საკუთრება. საკუთრების შექმნა და დაკარგვა. საკუთრების შექმნა უფლებებსა და მოთხოვნებზე.
- თემა 5. სამეზობლო სამართალი.
- თემა 6. სხვისი საკუთრებით შეზღუდული სარგებლობა. საჯარო რეესტრი.
- თემა 7. საკუთრება,როგორც მოთხოვნის უზრუნველყოფის საშუალება: იპოთეკა და გირავნობა.
- თემა 8. ზოგადი დებულებანი ვალდებულებათა შესახებ. ზოგადი დებულებანი ხელშეკრულებათა შესახებ. ხელშეკრულების დადება, ხელშეკრულების შინაარსი. მესამე პირთა სასარგებლოდ დადებული ხელშეკრულება.
- თემა 9. ხელშეკრულებიდან გასვლა.
- თემა 10. ვალდებულების შესრულება.
- თემა 11. ვალდებულების დარღვევა. მოთხოვნის უზრუნველყოფის დამატებითი საშუალებები.
- თემა 12. ვალდებულების შეწყვეტა.
- თემა 13.ნასყიდობის ხელშეკრულება. გაცვლის ხელშეკრულება. ჩუქების ხელშეკრულება.
- თემა 14.ქირავნობის ხელშეკრულება. ლიზინგის ხელშეკრულება. იჯარის ხელშეკრულება.
- თემა 15. ფრენშიაზინგი.
- თემა 16.სესხის ხელშეკრულება.
- თემა 17. დავალების ხელშეკრულება. საკუთრების მინდობა.
- თემა 18. შუამავლობის ხელშეკრულება.
- თემა 19.მიზარების ხელშეკრულება.
- თემა 20.ერთობლივი საქმიანობის (ამხანაგობის) ხელშეკრულება.
- თემა 21.სამისდღეშიო რჩენის ხელშეკრულება.
- თემა 22.მეუღლეთა უფლებები და მოვალეობები.
- თემა 23.შვილება. მეურვეობა და მზრუნველობა.
- თემა 24. მემკვიდრეობის სამართლის ზოგადი დებულებანი;მემკვიდრეობა კანონით.
- თემა 25.მემკვიდრეობა ანდერძით. ანდერძის ფორმა.მემკვიდრის მემკვიდრის დანიშვნა.
- თემა 26.სავალდებულო წილი;საანდერძო დანაკისრი(ლეგატი).
- თემა 27.ანდერძის შეცვლა ან მოშლა. ანდერძის აღსრულება.
- თემა 28.სამკვიდროს მიღება და უარი მის მიღებაზე.
- თემა 29.სამკვიდროს გაყოფა. კრედიტორების დაკმაყოფილება მემკვიდრეთა მიერ.
- თემა 30. სამკვიდროს დაცვა. სამკვიდრო მოწმობა.

ლიტერატურა:

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ყველა წიგნის კომენტარი, 2001 წ.

სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი I, 2017წ.

სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი II, 2018წ.

სამოქალაქო სამართლის პროცესი

1. დისპოზიციურობის პრინციპი.
2. შეჯიბრებითობის პრინციპი.
3. მოსამართლეთა დამოუკიდებლობა და მათი კანონისადმი დამორჩილება.
4. კანონისა და სამართლის ანალოგია.
5. სამოქალაქო პროცესის საქვეყნობა და სამართალწარმოების ენა.
6. სასამართლო გადაწყვეტილებათა სავალდებულო ძალა.
7. რაიონული სასამართლოს განსჯადი სამოქალაქო საქმეები.
8. მაგისტრატ მოსამართლეთა განსჯადი სამოქალაქო საქმეები.
9. საერთო განსჯადობა.
10. განსაკუთრებული განსჯადობა.
11. ნივთობრივი განსჯადობა.
12. ოჯახური დავების განსჯადობა.
13. განსჯადობა მოსარჩელის არჩევით.
14. შეთანხმება განსჯადობის შესახებ.
15. საქმის გადაცემა განსჯადი სასამართლოსათვის.
16. სასამართლოს შემადგენლობა.
17. განსაკუთრებით რთული კატეგორიის საქმეთა განხილვის წესი.
18. საქმის განხილვაში მოსამართლის განმეორებითი მონაწილეობის დაუშვებლობა.
19. მოსამართლის აცილების საფუძვლები.
20. მხარეთა განცხადება აცილების შესახებ.
21. გაცხადებული აცილების გადაწყვეტის წესი.
22. პროცესის ხარჯები.
23. სახელმწიფო ბაჟის გადახდის შემთხვევები.
24. სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა.
25. დავის საგნის ფასის განსაზღვრის წესი.
26. სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან გათავისუფლება.
27. სასამართლო ხარჯების გადახდის გადავადება და მათი ოდენობის შემცირება.
28. სახელმწიფო ბაჟის ოდენობის შემცირება.
29. სასამართლო ხარჯების განაწილება მხარეთა შორის.
30. საპროცესო მოქმედების შესრულების ვადა, საპროცესო ვადა გამოთვლა, საპროცესო ვადის დამთავრება.
31. საპროცესო ვადის შეჩერება, გაგრძელება, აღდგენა.
32. სასამართლო უწყების ჩაბარება.
33. სასამართლო უწყების მიღებაზე უარის თქმა.
34. სასამართლო უწყების ჩაბარება თანამონაწილისათვის.
35. საჯარო შეტყობინება.
36. სამოქალაქო საპროცესო უფლებათა უნარიანობა და ქმედუნარიანობა.
37. მხარეთა საპროცესო უფლებები.
38. მოსარჩელის მიერ სარჩელის გამოხმობა.
39. არასათანადო მხარის შეცვლა.
40. საპროცესო თანამონაწილეობა.
41. მესამე პირები სამოქალაქო საპროცესო სამართალში.

42. მესამე პირების საპროცესო უფლებები, საპროცესო უფლებამონაცვლეობა.
43. წარმომადგენლობა სასამართლოში.
44. წარმომადგენლის უფლებამოსილების გაფორმება.
45. წარმომადგენლის უფლებამოსილების შეწყვეტა მარწმუნებლის მიერ, წარმომადგენლის უარი უფლებამოსილებაზე.
46. მტკიცებულებათა სახეები.
47. მტკიცებულებათა დასაშვებობა, განკუთვნიადობა.
48. ფაქტები, რომლების არ საჭიროებენ მტკიცებას.
49. პირები, რომლებისგანაც არ შეიძლება ახსნა-განმარტების მიღება.
50. მხარის აღიარება, აღარების ფორმა, აღიარების გაქარწყლება მხარის მიერ.
51. წერილობითი მტკიცებულება და მისი წარდგენის წესი.
52. განცხადება საბუთის სიყალბის შესახებ.
53. პირები, რომლებიც არ შეიძლება დაკითხულ იქნენ მოწმედ.
54. ჩვენების მიცემაზე უარის თქმის უფლება, ჩვენების მიცემის ვალდებულება.
55. ექსპერტიზის დასკვნა, ექსპერტიზის დანიშვნა .
56. დამატებითი და განმეორებითი ექსპერტიზა .
57. სარჩელის შინაარსი.
58. სარჩელის მიღებაზე უარის თქმა.
59. შეგებებული სარჩელის აღძვრა და მისი მიღების პირობები.
60. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიებები.
61. მოპასუხის შესაგებელი.
62. მოსამზადებელ სხდომაზე სარჩელზე უარის თქმა, სარჩელის ცნობა, მხარეთა მორიგება .
63. ახალ გარემოებებზე მითითება მხარეთა მიერ მთავარ სხდომაზე .
64. დაუსწრებელი გადაწყვეტილება .
65. სასამართლო გადაწყვეტილების შინაარსი.
66. დამატებით გადაწყვეტილება.
67. გადაწყვეტილების განმარტება.
68. საქმის წარმოების შეწყვეტა, შეჩერება, სარჩელის განუხილველად დატოვება.
69. სასამართლოს უფლება და სასამართლოს მოვალეობა შეაჩეროს საქმის წაერთმეობა.
70. სააპელაციო საჩივრის ღირებულება, სააპელაციო საჩივრის შეტანის ვადა.
71. საქმის გადაცემა უზენაესი სასამართლოს დიდი პალატისათვის.

ლიტერატურა:

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი.

ზოგადი ადმინისტრაციული სამართალი

თემა 1. ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მიზანი, კოდექსის მოქმედების სფერო.

თემა 2. ადმინისტრაციული სამართლის პრინციპები; კანონის წინაშე თანასწორობა, უფლებამოსილების განხორციელება კანონის საფუძველზე, კანონიერი ნდობის პრინციპი; დისკრეციული უფლებამოსილების დანიშნულება, თანაზომიერების პრინციპის გამოვლინება დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელების ფარგლებში. შეცდომა დისკრეციული უფლებამოსილების განხორციელებაში და მისი სამართლებრივი შედეგები, საქმის მიუკერძოებლად გადაწყვეტა, საქვეყნოობა და საჯაროობა.

თემა 3. ადმინისტრაციულ ორგანოთა საქმიანობის ზოგადი დებულებანი - ადმინისტრაციული ორგანოს ურთიერთდახმარების ვალდებულება, სამართლებრივი დახმარების პირობა და ფარგლები, უარის თქმა სამართლებრივი დახმარების აღმოჩენაზე, სამართლებრივ დახმარებაზე გაწეული ხარჯების ანაზღაურება, დოკუმენტის ოფიციალური დამოწმების უფლება.

თემა 4. ინფორმაციის თავისუფლება, ტერმინთა განმარტება, პერსონალური მონაცემები, კომერციული საიდუმლოება, პროფესიული საიდუმლოება, სახელმწიფო საიდუმლოება, საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა, აღმასრულებელი პრივილეგია, გადაწყვეტილება საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების შესახებ, საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების ვადა, სხდომათა საჯაროობა, საიდუმლო ინფორმაციის გამოქვეყნების წესი, კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომა, საჯარო რეესტრი, საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა, საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნა, საჯარო ინფორმაციის ასლის ხელმისაწვდომობა, საჯარო ინფორმაციის გაცემა, საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმა, ინფორმაცია, რომლის გასაიდუმლოება დაუშვებელია, პერსონალური მონაცემების საიდუმლოება, გადაწყვეტილების გაუქმება ან შეცვლა, ზიანის ანაზღაურება, სასამართლოს მიერ გასაიდუმლოებული ინფორმაციის გამოთხოვა.

თემა 5. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის კანონიერება და უკანონობა; ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ფორმალური და მატერიალური კანონიერება; აღმჭურველი და ამკრძალავი (მავალზელი) ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობისა და ძალადაკარგულად გამოცხადების პირობები; განსხვავება მათი სამართლებრივი შედეგების მიხედვით; კანონიერი ნდობის პრინციპის მოქმედება ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გაუქმებასთან მიმართებაში; არარა ადმინისტრაციულ აქტად მიჩნევის კანონისმიერი საფუძვლები.

თემა 6. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ფორმა, რეკვიზიტები, ნორმატიული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის რეკვიზიტები, ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის დასაბუთება.

თემა 7. ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალაში შესვლა, გამოქვეყნება, საჯაროდ გამოცხადება, ოფიციალურად გაცნობის წესი.

თემა 8. ადმინისტრაციული ხელშეკრულების საკანონმდებლო საფუძველი; ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სუბიექტები და მათი უფლებამოსილება; ადმინისტრაციული ხელშეკრულების თავისებურებანი; ადმინისტრაციული ხელშეკრულების საგანი; ადმინისტრაციული ხელშეკრულების სახეები; ადმინისტრაციული ხელშეკრულება და ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.

თემა 9. ადმინისტრაციული წარმოების ზოგადი დებულებანი, მარტივი ადმინისტრაციული წარმოება.

თემა 10. ადმინისტრაციული წარმოება კოლეგიურ ადმინისტრაციულ ორგანოში.

თემა 11. ფორმალური ადმინისტრაციული წარმოება.

თემა 12. საჯარო ადმინისტრაციული წარმოება.

თემა 13. დამოუკიდებელი ორგანოს მიერ ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის წესი.

თემა 14. ადმინისტრაციული წარმოება ადმინისტრაციულ საჩივართან დაკავშირებით.

თემა 15. ადმინისტრაციული ორგანოს პასუხისმგებლობა.

ლიტერატურა:

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი.

ადმინისტრაციული საპროცესო სამართალი

თემა I. ადმინისტრაციული პროცესის პრინციპები, დისპოზიციურობის პრინციპი, შეჯიბრებითობა და საქმის გარემოებების გამოკვლევა სასამართლოს მიერ.

- თემა 2. განსჯადობა. რაიონული (საქალაქო) სასამართლოს განსჯადი საქმეები, მაგისტრატ მოსამართლეთა განსჯადი ადმინისტრაციული საქმეები.
- თემა 3. მიუკერძოებლობა, აცილება, სახელმწიფო ბაჟი, პროცესის ხარჯები.
- თემა 4. საპროცესო ვადები. სასამართლო შეტყობინება და დაბარება. გასაჩივრების ვადის ათვლა, მხარეთათვის სასამართლო უწყების, დოკუმენტების გადაცემა.
- თემა 5. მხარეები ადმინისტრაციულ პროცესში; სასამართლოს მეგობარი. ადმინისტრაციული პროცესის მონაწილეები, ადმინისტრაციულ პროცესში მონაწილეობა წარმომადგენლის მეშვეობით, მესამე პირის ჩაბმა ადმინისტრაციულ პროცესში.
- თემა 6. მტკიცების ტვირთი მტკიცებულებების შეგროვება სასამართლოს მიერ. ადმინისტრაციული ორგანოს ვალდებულება ინფორმაციის სასამართლოში წარდგენის თაობაზე, სასამართლოს მიერ გასაიდუმლოებული ინფორმაციის განხილვის წესი, სასამართლო აქტების გაცნობის უფლება.
- თემა 7. ადმინისტრაციული სარჩელის სახეები. სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის ან ძალადაკარგულად გამოცხადების თაობაზე, სარჩელი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის თაობაზე, სარჩელი ქმედების განხორციელების თაობაზე, აღიარებითი სარჩელი.
- თემა 8. დაუსწრებელი გადაწყვეტილების გამოტანის დაუშვებლობა, განმწესრიგებელი სხდომა, გამარტივებული სამართალწარმოება, დაჩქარებული ადმინისტრაციული სამართალწარმოება, მოქმედება, რომელსაც ასრულებს მოსამართლე პროცესის დაჩქარების მიზნით.
- თემა 9. სახელმწიფო დახმობა.
- თემა 10. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მოქმედების შეჩერება, დროებითი განჩინება.
- თემა 11. მეწარმის საქმიანობის შემოწმება, ადმინისტრაციული სამართალწარმოება ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვასა და დახმარებასთან დაკავშირებით, არანებაყოფლობითი ფსიქიატრიული დახმარების მიზნით პირის სტაციონარში მოთავსებასთან დაკავშირებით, საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის ყადაღადადებული ქონების რეალიზაციის თაობაზე.
- თემა 12. აპელაცია და კასაცია, საქმის წარმოების განახლება.

ლიტერატურა:

ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსი

სამეწარმეო სამართალი

1. ზოგადი ნაწილი - სამეწარმეო (კომერციული) საქმიანობის მცნება;საწარმოთა სამართლებრივი ფორმები; სამეწარმეო იურიდიული პირები.
2. ზოგადი ნაწილი- საწარმოს დაფუძნება. რეგისტრაციის პირობები; საწარმოთა პასუხისმგებლობა.
3. ზოგადი ნაწილი- ხელმძღვანელობა დაწარმომადგენლობა;პროკურა. გაცემის წესი, მოცულობა და ფარგლები .
4. ზოგადი ნაწილი- ხანგრძლივობა. რეორგანიზაცია. ლიკვიდაცია.
5. ზოგადი ნაწილი- ხანდაზმულობა.გასაჩივრების ვადები; ფილიალები.
6. ზოგადი ნაწილი თავი VI - განსხვავება კაპიტალურ საზოგადოებასა და წევრობაზე დაფუძნებულ საზოგადოებას შორის.
7. კერძო ნაწილი, თავი I და II - სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოება; კომანდიტური საზოგადოება.
8. კერძო ნაწილი, თავი III - შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება.
9. კერძო ნაწილი, თავი IV და V სააქციო საზოგადოება; კოოპერატივი.

ლიტერატურა:

საქართველოს კანონი „მეწარმეთა შესახებ“, 1994 წ.

ნოტარიატი

თემა - საქართველოს კანონი „ნოტარიატის შესახებ“

1. თავი I ზოგადი დებულებები.
2. თავი II სანოტარო სამსახური .
3. თავი III საქართველოს ნოტარიუსთა პალატა.
4. თავი IV სანოტარო მოქმედება და მისი შესრულების ძირითადი მოთხოვნები.
5. თავი V გარდამავალი და დასკვნითი დებულებანი.

თემა - საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 2010 წლის 31 მარტის №71 ბრძანება „სანოტარო მოქმედებათა შესრულების წესის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“

1. თავი I ზოგადი დებულებანი.
  2. თავი II სანოტარო მოქმედებათა შესრულების ზოგადი დებულებები
  3. თავი III სანოტარო რეესტრი.
  4. თავი IV სანოტარო აქტებისა და სხვა დოკუმენტების შენახვა, დაცვა, გაცემა.
  5. თავი V სანოტარო აქტის ფორმით გარიგებების დამოწმების საფუძვლები.
  6. თავი VI საკუთრების მოწმობა. საკუთრების უფლების აღიარება.
  7. თავი VII ნოტარიუსის არქივში დაცული აქტების ასლების, აქტებიდან ამონაწერებისა და აქტების შესახებ მოწმობების გაცემა. ფაქტებისა და განცხადებების დამოწმება; სხვა სანოტარო მოქმედებები.
  8. თავი VIII ანდერძის შედგენის, შენახვისა და გამოქვეყნების წესები .
  9. თავი IX სამემკვიდრეო საქმისწარმოების წესები.
  10. თავი X დოკუმენტების, ფულის, ფასიანი ქაღალდებისა და/ან სხვა ფასეულობების დეპოზიტში მიღება.
- თავი XI სანოტარო მედიაცია.

ლიტერატურა:

საქართველოს კანონი „ნოტარიატის შესახებ“.

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 2010 წლის 31 მარტის №71 ბრძანება „სანოტარო მოქმედებათა შესრულების წესის შესახებ“ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“.